

(๒๒)

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งที่ ๕๔/๒๕๕๖

เรื่องพิจารณาที่ ๓๓/๒๕๕๖

วันที่ ๑๘ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๕๖

ระหว่าง

นายกิตติ อธินันท์	ผู้ร้อง
นายสุเทพ เทือกสุบรรณ ที่ ๑	ผู้ถูกร้อง
นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ที่ ๒	
พรรคประชาธิปัตย์ ที่ ๓	

เรื่อง คำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๘

นายกิตติ อธินันท์ ผู้ร้อง ยื่นคำร้องและคำร้องเพิ่มเติมขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๘ ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบ สรุปได้ดังนี้

ผู้ร้องเป็นประชาชนผู้ทราบการกระทำของนายสุเทพ เทือกสุบรรณ ผู้ถูกร้องที่ ๑ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ผู้ถูกร้องที่ ๒ และพรรคประชาธิปัตย์ ผู้ถูกร้องที่ ๓ เห็นว่า ผู้ถูกร้องทั้งสามได้ร่วมกันกระทำการเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์

- ๒ -

ทรงเป็นประมุข หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตาม
วิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ โดยตั้งแต่ต้นเดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๖ ผู้ถูกร้องทั้งสามได้จัดให้มีการ
การชุมนุมของประชาชนและปิดเส้นทางจราจรบริเวณถนนราชดำเนินจากแยกสะพานผ่านฟ้าลีลาศ
ไปจนถึงอนุสาวรีย์ประชาธิปไตย ซึ่งเบื้องต้นอ้างว่าเพื่อคัดค้านร่างพระราชบัญญัตินิรโทษกรรมแก่
ผู้ซึ่งกระทำความผิดเนื่องจากการชุมนุมทางการเมือง การแสดงออกทางการเมืองของประชาชน
พ.ศ. .... แต่เมื่อร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวมิได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภา ผู้ถูกร้องทั้งสามกลับมิได้
ยุติการชุมนุมแต่สร้างเงื่อนไขเพิ่มเติม เพื่อให้ประชาชนเข้าร่วมการชุมนุมต่อไป ดังจะเห็นได้จาก
ตั้งแต่วันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ ถึงวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๖ ผู้ถูกร้องที่ ๑ กับพวก โดยการรู้เห็น
ของผู้ถูกร้องที่ ๒ ได้กระทำการในหลายกรณีอันมิได้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๓
และเป็นการกระทำอันเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา กล่าวคือ การประกาศให้ประชาชน
และนักธุรกิจหยุดงาน และหยุดจ่ายภาษี การเคลื่อนขบวนผู้ชุมนุมไปบุกยึดและปิดล้อมสถานที่ราชการ
สถานที่เอกชน และรัฐวิสาหกิจต่าง ๆ อันส่งผลทำให้ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่สามารถเข้าไป
ปฏิบัติหน้าที่ราชการได้ รวมถึงการเคลื่อนขบวนผู้ชุมนุมไปยังสถานีโทรทัศน์ช่องต่าง ๆ เพื่อให้
สื่อมวลชนเสนอข่าวสารเข้าข้างกลุ่มของตนเอง จนนำไปสู่การที่ศาลอาญาอนุมัติให้ออกหมายจับ
ผู้ถูกร้องที่ ๑ ในฐานะความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๓ มาตรา ๑๑๖ มาตรา ๒๑๕ มาตรา
๒๑๖ และมาตรา ๓๖๕

นอกจากนี้ ในวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๕๖ ผู้ถูกร้องที่ ๑ กับพวกได้เคลื่อนขบวนผู้ชุมนุม
ไปปิดล้อมทำเนียบรัฐบาล ตัดและทำลายสิ่งกีดขวางที่เจ้าหน้าที่ตำรวจได้ทำไว้เพื่อป้องกันทำเนียบ
รัฐบาล โดยในวันเดียวกันนั้นนายกรัฐมนตรียได้ประกาศยุบสภาผู้แทนราษฎรและกำหนดให้มีการ
เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่เป็นการเลือกตั้งทั่วไป แต่ผู้ถูกร้องที่ ๑ กับพวก ก็มีได้ยุติ
การชุมนุมแต่ออกมาแถลงการณ์ในนามคณะกรรมการประชาชนเพื่อการเปลี่ยนแปลงประเทศไทย
ให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข (กปปส.) ว่าได้ดำเนินการยึดอำนาจ
อธิปไตยกลับคืนมาให้กับประชาชนแล้วพร้อมทั้งจะจัดตั้งสภาประชาชน เพื่อใช้อำนาจอธิปไตย
สร้างกฎเกณฑ์และกติกาใหม่ในการปกครองประเทศ อันมิได้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ

- ๓ -

อีกทั้งยังประกาศให้หัวหน้าส่วนราชการต่าง ๆ มารายงานตัว รวมถึงให้นายกรัฐมนตรีต้องลาออกจากตำแหน่งภายในยี่สิบสี่ชั่วโมง

ผู้ร้องเห็นว่า การกระทำของผู้ถูกร้องที่ ๑ กับพวก เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา หลายบทหลายมาตรา จึงมิใช่การชุมนุมโดยสงบตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๓ วรรคหนึ่ง และขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ เนื่องจากอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย พระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็นประมุขทรงใช้อำนาจนั้นทางรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และศาล ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ การที่ผู้ถูกร้องที่ ๑ ประกาศยึดอำนาจอธิปไตยเป็นของกลุ่มตนเอง และจะใช้อำนาจนั้นเอง ย่อมเป็นการตัดพระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์ที่จะทรงใช้อำนาจนั้นผ่านทางรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และศาล นอกจากนี้ การกระทำของผู้ถูกร้องที่ ๑ กับพวก ยังได้กระทำโดยการช่วยเหลือและสนับสนุนจากผู้ถูกร้องที่ ๒ และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องที่ ๓ จำนวนมากโดยบุคคลเหล่านี้ได้ร่วมขึ้นเวทีปราศรัยและชักชวนให้ประชาชนเข้าร่วมชุมนุม อีกทั้งเมื่อปรากฏข้อเท็จจริงต่าง ๆ อันเป็นการฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญและกฎหมาย ผู้ถูกร้องที่ ๒ และผู้ถูกร้องที่ ๓ มิได้ห้ามปรามหรือยับยั้งแต่ประการใด จึงถือว่าผู้ถูกร้องที่ ๓ กระทำการดังกล่าวด้วย ด้วยเหตุนี้ การกระทำของผู้ถูกร้องทั้งสามจึงมีลักษณะเป็นการกระทำที่เป็นการใช้สิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา ๖๘ วรรคหนึ่ง และด้วยเหตุที่การดำเนินการของผู้ถูกร้องทั้งสามกับพวกยังคงดำเนินการอยู่และมีแนวโน้มที่จะส่งผลเสียหายต่อการบริหารราชการแผ่นดิน จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญไต่สวนฉุกเฉิน เพื่อกำหนดมาตรการและวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์ชั่วคราว และขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ดังนี้

(๑) การกระทำของผู้ถูกร้องเป็นการกระทำเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๘ วรรคหนึ่ง

(๒) มีคำสั่งให้ผู้ถูกร้องเลิกการชุมนุมที่มีลักษณะปิดล้อม เข้ายึดบุกคุกสถานที่ราชการ สถานที่ของเอกชน ปิดการให้บริการสาธารณูปโภค การคมนาคมขนส่ง และการกระทำที่มีลักษณะ

- ๔ -

คล้ายกัน และห้ามมิให้ใช้เสรีภาพในการชุมนุมเพื่อล้มล้างรัฐบาล รัฐธรรมนูญ และการปกครอง แต่ให้อยู่ในกรอบของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๓ วรรคหนึ่ง

(๓) มีคำสั่งให้ยุบพรรคประชาธิปัตย์ และเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งกรรมการบริหารของพรรค ทุกคนเป็นเวลาห้าปี

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า คำร้องของผู้ร้องต้องด้วยหลักเกณฑ์ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๘ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัย หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๘ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตาม รัฐธรรมนูญเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตาม วิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ มิได้” และวรรคสอง บัญญัติว่า “ในกรณีที่บุคคลหรือพรรค การเมืองใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง ผู้ทราบการกระทำดังกล่าวย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องให้อัยการสูงสุด ตรวจสอบข้อเท็จจริงและยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าว แต่ทั้งนี้ ไม่กระทบกระเทือนการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการดังกล่าว”

พิจารณาคำร้องแล้ว มีประเด็นในการพิจารณาวินิจฉัย ดังนี้

(๑) การกระทำของผู้ถูกร้องเป็นการใช้สิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ หรือไม่ เห็นว่า การชุมนุมตามคำร้องเป็นการชุมนุมของประชาชนเพื่อแสดงเจตนารมณ์ในการคัดค้านร่างพระราชบัญญัติ นิรโทษกรรมแก่ผู้ซึ่งกระทำความผิดเนื่องจากการชุมนุมทางการเมือง การแสดงออกทางการเมืองของ ประชาชน พ.ศ. .... และไม่ให้วางใจรัฐบาลในการบริหารราชการแผ่นดิน จึงเป็นสิทธิโดยชอบธรรม ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๓ วรรคหนึ่ง ส่วนที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่า ผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้ดำเนินการเคลื่อน ขบวนผู้ชุมนุมไปบุกยึดและปิดล้อมสถานที่ราชการ สถานที่เอกชน และรัฐวิสาหกิจต่าง ๆ นั้น เห็นว่า การกระทำใด ๆ ของผู้ถูกร้องที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าเป็นมูลความผิดในทางอาญาก็เป็นเรื่องที่ผู้ร้องต้องไป ว่ากล่าวในอีกส่วนหนึ่งตามกระบวนการยุติธรรมทางอาญา

(๒) การใช้เสรีภาพตามรัฐธรรมนูญของผู้ถูกร้องเป็นไปเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบ ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือไม่ เห็นว่า การกระทำของ

- ๕ -

ผู้ถูกร้องที่ ๑ และประชาชน เป็นการเรียกร้องให้รัฐบาลลาออกเพื่อให้มีการปฏิรูปและแก้ไขปัญหาของประเทศ ประกอบกับสถานการณ์ตามคำร้องได้พัฒนาไปสู่การยุบสภาผู้แทนราษฎรและเข้าสู่กระบวนการเลือกตั้งแล้ว การใช้เสรีภาพตามรัฐธรรมนูญของผู้ถูกร้องที่ ๑ จึงมิได้มีลักษณะเป็นการกระทำเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้แต่ประการใด

(๓) การใช้เสรีภาพตามรัฐธรรมนูญของผู้ถูกร้องเป็นไปเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ หรือไม่ เห็นว่า การกระทำของผู้ถูกร้องที่ ๑ และประชาชน เป็นการใช้เสรีภาพตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้การรับรองไว้สำหรับการประกาศว่าได้ยึดอำนาจการปกครองประเทศมาเป็นของประชาชนและจะใช้อำนาจอธิปไตยนั้นโดยสภาประชาชนที่ตนเองจัดตั้งขึ้น นั้น เป็นเพียงการแสดงเจตนารมณ์ต่อรัฐบาลโดยเรียกร้องและมุ่งหวังที่จะให้รัฐบาลลาออก เพื่อนำไปสู่การปฏิรูปและแก้ไขปัญหาของประเทศ การใช้เสรีภาพตามรัฐธรรมนูญของผู้ถูกร้องที่ ๑ จึงยังไม่มีมูลกรณีที่จะเป็นการกระทำเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้

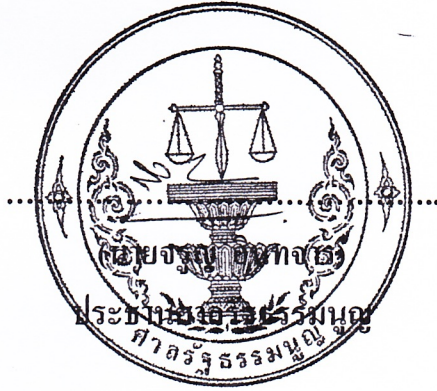
ด้วยเหตุผลดังกล่าว การกล่าวอ้างของผู้ร้องจึงไม่มีมูลกรณีว่าผู้ถูกร้องทั้งสามได้กระทำการเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญหรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๘ วรรคหนึ่ง กรณีจึงยังไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์และเงื่อนไขตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๘ วรรคสอง ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย เมื่อมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้วินิจฉัยแล้ว คำขออื่นย่อมเป็นอันตกไป

อนึ่ง นายชัช ชลวร ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ เห็นว่า เมื่อพิจารณาจากลายลักษณ์อักษรและเจตนารมณ์ของบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๘ แล้ว รัฐธรรมนูญมุ่งประสงค์ให้เฉพาะอัยการสูงสุดเท่านั้น เป็นผู้ที่มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย ผู้ทราบการกระทำดังกล่าวจึงไม่มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญโดยตรงได้

- ๖ -

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย

(คำสั่งที่ ๕๔/๒๕๕๖)

[Signature]

(นายจรัญ ภักดีชนากุล)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Signature]

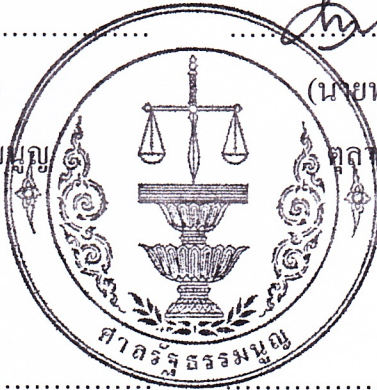
(นายเฉลิมพล เอกอุรุ)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Signature]

(นายซัช ชลวร)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Signature]

(นายทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Signature]

(นายนุรักษ์ มาประณีต)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Signature]

(นายบุญส่ง กุลบุปผา)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Signature]

(นายสุพจน์ ไข่มุกด์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Signature]

(นายอุดมศักดิ์ นิตินนตรี)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ